

Brussel, 7 juni 2019
(OR. en)

10008/19

Interinstitutionele dossiers:
2018/0216(COD)
2018/0217(COD)
2018/0218(COD)

**AGRI 289
AGRILEG 105
AGRIFIN 36
AGRISTR 40
AGRIOG 32
CODEC 1182
CADREFIN 265**

NOTA

---

van:	het voorzitterschap
aan:	het Speciaal Comité Landbouw / de Raad
Nr. Comdoc.:	9645/18 + COR 1 + ADD 1 9634/18 + COR 1 + ADD 1 9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1
Betreft:	Hervormingspakket GLB post-2020 a) Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot vaststelling van voorschriften inzake steun voor de strategische plannen die de lidstaten in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid opstellen (strategische GLB-plannen) en die uit het Europees Landbouwarantiefonds (ELGF) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) worden gefinancierd, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad en van Verordening (EU) nr. 1307/2013 van het Europees Parlement en de Raad b) Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 1306/2013 c) Voorstel voor een VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten, (EU) nr. 1151/2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, (EU) nr. 251/2014 inzake de definitie, de aanduiding, de aanbestedingsvorm, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gearomatiseerde wijnbouwproducten, (EU) nr. 228/2013 houdende specifieke maatregelen op landbouwgebied ten behoeve van de ultraperifere gebieden van de Unie en (EU) nr. 229/2013 houdende specifieke maatregelen op landbouwgebied ten behoeve van de kleinere eilanden in de Egeïsche Zee <i>- Voortgangsverslag van het voorzitterschap</i>

I. INLEIDING

1. De voorstellen voor een hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in het kader van het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027 van de EU omvatten de volgende drie verordeningen:
  - als centraal onderdeel een **verordening inzake de strategische GLB-plannen**, die betrekking heeft op rechtstreekse betalingen, sectorale interventies en plattelandsontwikkeling;
  - een verordening inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het GLB (hierna "**horizontale verordening**" genoemd), waarbij de vigerende verordening met dezelfde naam wordt vervangen;
  - een verordening tot wijziging en actualisering van de Verordeningen (EU) nr. 1308/2013 inzake een gemeenschappelijke marktordening (GMO) voor landbouwproducten, (EU) nr. 1151/2012 inzake kwaliteitsregelingen voor landbouwproducten en levensmiddelen, (EU) nr. 251/2014 inzake gearomatiseerde wijnbouwproducten, (EU) nr. 228/2013 inzake de ultraperifere gebieden en (EU) nr. 229/2013 inzake de kleinere eilanden in de Egeïsche Zee (hierna "**wijzigingsverordening**" genoemd).
2. Na een eerste lezing van de drie verordeningsvoorstellen door de bevoegde Raadsgroepen, en na besprekingen in het Speciaal Comité Landbouw (SCL) en in de Raad (Landbouw en Visserij), heeft het Oostenrijkse voorzitterschap een eerste reeks tekstsuggesties voor de drie voorstellen gedaan (15058/18 + ADD 1, 15046/18, 14195/18) en op 17 december 2018 een voortgangsverslag over de stand van de besprekingen daarover gepresenteerd (doc. 15027/18).
3. Voortbouwend op de werkzaamheden van het Oostenrijkse voorzitterschap en na verdere besprekingen op het niveau van de groep, het SCL en de Raad (Landbouw en Visserij) heeft het Roemeense voorzitterschap voor de drie verordeningen een reeks herziene tekstsuggesties voorgelegd. Op basis daarvan is het Roemeense voorzitterschap van mening dat de teksten van de horizontale verordening en de GMO-verordening grotendeels stabiel zijn, en dat er aanzienlijke vooruitgang is geboekt met de verordening strategische GLB-plannen.

4. Voorts heeft het Roemeense voorzitterschap voorgesteld besprekingen te houden over een aantal bepalingen met betrekking tot elementen die deel uitmaken van de horizontale onderhandelingen over het meerjarig financieel kader (MFK) 2021-2027, zoals de verlaging van betalingen, de landbouwreserve en de financiële discipline, zonder evenwel enige conclusie te trekken over elementen uit het "onderhandelingspakket" (dat momenteel op het niveau van de Europese Raad wordt besproken). Daarnaast heeft het Roemeense voorzitterschap na overleg met de Ad-hocgroep MFK de vierkante haken verwijderd naast twee bepalingen die voorheen als MFK-gerelateerd waren aangemerkt (artikel 40 van de horizontale verordening en artikel 58, lid 2, van de verordening strategische GLB-plannen).
5. Onder het Roemeense voorzitterschap hebben ook uitgebreide besprekingen plaatsgevonden over gedelegeerde en uitvoeringshandelingen, zowel voor de horizontale verordening als voor de verordening strategische GLB-plannen, waarna op basis van die besprekingen en de inbreng van de Juridische Dienst van de Raad tekstsuggesties zijn ingevoerd.

II. **VERORDENING STRATEGISCHE GLB-PLANNEN: STAND VAN ZAKEN**

6. Het Roemeense voorzitterschap heeft over een totaal van 26 werkdagen 16 vergaderingen van de Groep horizontale landbouwvraagstukken en twee vergaderingen van de Groep landbouwraden en -attachés georganiseerd om het voorstel verder te bespreken, voornamelijk op basis van documenten van het voorzitterschap, toelichtende stukken van de diensten van de Commissie en inbreng van de Juridische Dienst van de Raad. Aan de hand van de beleidsdocumenten van het voorzitterschap werden ook in 14 vergaderingen van het SCL en in vijf zittingen van de Raad Landbouw en Visserij besprekingen gehouden over het voorstel.
7. Rekening houdend met de standpunten die in deze besprekingen naar voren werden gebracht en die schriftelijk werden ingediend, heeft het Roemeense voorzitterschap verschillende versies van herziene tekstsuggesties voorgelegd: de eerste twee (doc. 7007/19 en doc. 7485/19, gepubliceerd op respectievelijk 1 en 13 maart 2019) waren gericht op een aantal politiek gevoelige aspecten, terwijl de op 27 mei (doc. 9529/19) en 7 juni (doc. 10103/19) gepubliceerde versies een uitvoerige omwerking waren van het volledige voorstel.

8. Dankzij de besprekingen op technisch en politiek niveau en de reacties van de delegaties op de tekstvoorstellen van het voorzitterschap ontstond een beter begrip van de standpunten van de delegaties, kon het Commissievoorstel worden verduidelijkt en nauwer op die standpunten worden afgestemd, en kregen bepaalde concepten een duidelijkere invulling. Hierdoor kon aanzienlijke vooruitgang worden geboekt. De besprekingen hielpen ook om duidelijk te maken dat de lidstaten voldoende bewegingsvrijheid moest worden geboden om de bepalingen van de verordening aan te passen aan de situatie ter plaatse en tegelijk het "gemeenschappelijke" karakter van het landbouwbeleid te behouden.
9. Wat de laatste versie van zijn tekstsuggesties betreft, richtte het Roemeense voorzitterschap zich op de volgende aspecten:
- Om **definities en daaraan verbonden voorwaarden** te consolideren, rekening houdend met de zorgen van de lidstaten, heeft het Roemeense voorzitterschap nieuwe definities voorgesteld, onder meer voor "overheidsuitgaven" en "AKIS", en de definities van "onderlinge fondsen", "intermediaire instantie", "blijvend grasland", "jonge landbouwer" en "echte landbouwer" geherformuleerd. Daarnaast heeft het Roemeense voorzitterschap uitvoerige besprekingen gevoerd over het voorstel van sommige lidstaten om de definitie van "subsidiabele hectare" uit te breiden zodat landbouwarealen een rijkere milieubijdrage kunnen leveren. Naar aanleiding daarvan heeft het Roemeense voorzitterschap een herwerkte tekst voorgesteld, die mogelijk verder moet worden besproken;
  - Wat de **interventietypes in de vorm van rechtstreekse betalingen** betreft, heeft het Roemeense voorzitterschap uitvoerige besprekingen gehouden over de verlaging van betalingen (artikel 15) en de aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid (artikel 26), wat leidde tot een aantal voorstellen ter vereenvoudiging. Deze voorstellen hebben betrekking op: de vrijwillige aftrek van de arbeidskosten van het aan landbouwers toe te kennen bedrag aan rechtstreekse betalingen en de wijze waarop deze bedragen worden berekend (artikel 15, lid 2) en het vrijwillige karakter van de aanvullende herverdelende inkomenssteun voor duurzaamheid (artikel 26, lid 1). Het Roemeense voorzitterschap heeft ook een aantal bepalingen in andere artikelen opgenomen om tegemoet te komen aan de specifieke omstandigheden in de lidstaten;

- De belangrijkste wijzigingen voor de **sectorale interventietypes** zijn voornamelijk van technische aard en omvatten inhoudelijke wijzigingen met betrekking tot: de uitbreiding van het toepassingsgebied van "andere sectoren" tot producten die onder artikel 1, lid 2, punt x), van de huidige GMO-verordening vallen, op basis van de behoeftebeoordeling door de lidstaten; flexibiliteit voor producentenorganisaties in de sector groenten en fruit om in hun operationele programma's tussen milieu- en klimaatveranderingsdoelstellingen te kunnen kiezen; inclusie van agromilieuklimaatverbintenissen of verbintenissen inzake biologische landbouw die door leden van de producentenorganisaties worden aangegaan in het kader van uit het Elfpo gefinancierde acties met betrekking tot de milieudrempel van 15 %; flexibiliteit om te kunnen kiezen tussen de tenuitvoerlegging van doelstellingen op het niveau van de producentenorganisaties of van de unies; verhoging van de medefinanciering voor milieu- en klimaatveranderingsdoelstellingen; uitbreiding van de investeringen in de wijnsector; vaststelling van een drempel van 80 % voor de medefinanciering van uitgaven voor voorlichtings- en afzetbevorderingsacties in de wijnsector; flexibiliteit in de sector olijfolie en andere sectoren om in de strategische GLB-plannen een keuze te maken tussen interventies van het systeem van producentenorganisaties en structurele interventies; verdere besprekingen kunnen echter nodig zijn met betrekking tot de in artikel 44, lid 7, voorgestelde 15 % en de bepalingen over "andere sectoren" in artikel 60 bis;
- Wat de **interventietypes voor plattelandsontwikkeling** betreft, hebben de belangrijkste wijzigingen betrekking op: de invoering van een herzieningsclausule in artikel 65; de mogelijkheid om de gebieden met natuurlijke of andere gebiedspecifieke beperkingen in artikel 66 opnieuw aan te wijzen; bepaalde aanpassingen aan de in artikel 68 bedoelde lijst van niet-subsidiabele investeringen, alsook een flexibeler aanpak met betrekking tot de in artikel 70 bedoelde mogelijke soorten risicobeheersinstrumenten. Voorts werd artikel 75, over het gebruik van Elfpo-middelen die via of in combinatie met InvestEU worden verstrekt, aanzienlijk gewijzigd om het in overeenstemming te brengen met de bepalingen van de verordening gemeenschappelijke bepalingen en de InvestEU-verordening;

- Het **nieuwe uitvoeringsmodel**, en met name het nieuwe prestatiekader, is op technisch en politiek niveau uitvoerig besproken. Op basis daarvan heeft het Roemeense voorzitterschap een aantal wijzigingen voorgesteld in titel VII inzake "monitoring, rapportage en evaluatie" om de verslagleggingsvereisten beter af te stemmen op de specifieke kenmerken van interventies die buiten het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (GBCS) vallen, en om een meer flexibele aanpak met betrekking tot de prestatie-evaluatie mogelijk te maken. De nieuwe voorstellen houden verband met de mogelijkheid om de gemiddelde jaarlijkse eenheidsbedragen voor niet-GBCS-interventies in het jaarlijkse prestatieverslag op te nemen op basis van de in de voorgaande begrotingsjaren geselecteerde acties, zoals voorgesteld in optie 1 van het gezamenlijke document van het Oostenrijkse en het Roemeense voorzitterschap. Daarnaast wordt voorgesteld om de rapportage van de resultaten aan de hand van mijlpalen om de twee jaar te evalueren. Voorts heeft het Roemeense voorzitterschap de volgende hogere degressieve percentages voor afwijkingen van de tweejaarlijkse mijlpalen ingevoerd: 45% in 202{3}, 40% in 202{5} en 35% in 202{7} (afhankelijk van de start van de uitvoering van het nieuwe beleid kan het jaartal veranderen). Deze voorstellen zullen de gevolgen van de prestatie-evaluatie verzachten, terwijl door de jaarlijkse rapportage van de resultaten de uitvoering tijdig kan worden aangepast om de gevolgen van een hogere afwijking van de tweejaarlijkse mijlpalen te voorkomen.
- Op verzoek van de lidstaten heeft het Roemeense voorzitterschap de besprekingen over bijlage I inzake **indicatoren** geopend. De Commissie werd verzocht 70 fiches te presenteren over de context-, output-, resultaat- en impactindicatoren; die vormden de basis waarop het voorzitterschap de eerste herziening van bijlage I heeft doorgevoerd. Het nieuwe uitvoeringsmodel zal evenwel verder moeten worden verduidelijkt, met name de aspecten die verband houden met de eisen inzake planning en rapportage, en met indicatoren.

- Op technisch en politiek niveau vonden thematische besprekingen plaats over de "**groene architectuur**". Het voorzitterschap beschouwt die als een van de hoekstenen van de GLB-hervorming. Het voorzitterschap heeft verschillende vergaderingen van de Groep en van het SCL, en ook de zitting in april van de Raad Landbouw en Visserij, aan dit thema gewijd om een evenwicht te vinden tussen het in acht nemen van de specifieke omstandigheden in de lidstaten met betrekking tot de versterkte conditionaliteit die de Commissie voorstelt, en het handhaven van de breed aanvaarde hogere ambitie op milieugebied. Aan de volgende aspecten is bijzondere aandacht besteed:
  - i) moeten kleine landbouwers onder de conditionaliteit vallen, en zo ja, in welke mate? Het voorzitterschap heeft geconcludeerd dat de lidstaten verdeeld zijn tussen de universele toepassing van conditionaliteit en uitzonderingen voor kleine landbouwers. Daarom stelt het voorzitterschap voor de "bedrijfsomvang" op te nemen als een belangrijke risicofactor waarmee rekening moet worden gehouden, gecombineerd met een vereenvoudigde controle- en sanctieregeling voor deze categorie landbouwers;
  - ii) moeten ecoregelingen vrijwillig of verplicht zijn voor de lidstaten? En hoe moet worden vermeden dat bij een beperkter dan verwacht gebruik van de regeling door landbouwers bedragen onbenut blijven?;
  - iii) het herschrijven van de GLMC's in bijlage III, om beter in te spelen op de specifieke omstandigheden in en de zorgen van de lidstaten. GLMC 5 blijft onder "bedrijfsadviesdiensten voor de landbouw" vallen en er is een nieuwe omschrijving voor FaST;

- iv) het schrappen van een aantal uit de regelgeving voortvloeiende beheerseisen (RBE's) in verband met diergezondheid. Sommige lidstaten voerden aan dat de toepassing van de betrokken richtlijnen onder de verordening officiële controles valt; die vestigt een alomvattend EU-kader voor controles, audits en sancties waarbij landbouwers die niet aan de fundamentele en belangrijke eisen voldoen, bestraft worden op grond van de nationale wetgeving. Andere lidstaten vonden de sancties te hoog, terwijl sommige lidstaten tevreden zijn over hun ervaring met identificatievoorschriften voor dieren als onderdeel van de conditionaliteit; zij uitten de zorg dat de veiligheid inzake diergezondheid in de gehele EU in het gedrang kan komen als die niet langer door de conditionaliteit wordt versterkt. Het voorzitterschap heeft daarom de RBE's 7 tot en met 10 tussen haken geplaatst en in een voetnoot aangegeven dat de tekst van artikel 86, lid 1, van de horizontale verordening inzake sancties verder moet worden uitgewerkt.

Aangezien de meningen over bovengenoemde kwesties uiteenlopen, is het voorzitterschap van oordeel dat zij verder moeten worden bekeken en dus "open" blijven.

- Wat het **kader voor coördinatie en governance** betreft, heeft het voorzitterschap zich vooral ingespannen om met nieuwe wijzigingen van artikel 110 inzake de instelling van de beheersautoriteit tegemoet te komen aan de grondwettelijke bepalingen van geregionaliseerde/federale lidstaten. Voorts zijn de bepalingen betreffende het raadplegen van het monitoringcomité over het jaarlijkse prestatieverslag gewijzigd om de lidstaten meer armslag te geven wanneer zij proberen te voldoen aan de procedurevoorschriften voor het indienen van het jaarlijkse prestatieverslag bij de Commissie;

- Met betrekking tot de **financiële bepalingen** spitste het Roemeense voorzitterschap zich toe op twee belangrijke kwesties:
  - i) het niveau van gekoppelde steun: de standpunten van de lidstaten lopen uiteen. Sommige pleiten voor de geleidelijke afschaffing van deze betaling, andere steunen het Commissievoorstel (10%+2%), willen het huidige steunniveau behouden (13%+2%) of willen het niveau verhogen tot 23%+2%. Het voorzitterschap is van oordeel dat het bij wijze van compromis van belang is minstens het huidige toewijzingsniveau te handhaven, onder voorbehoud van latere goedkeuring op politiek niveau;
  - ii) het niveau van de technische bijstand. Op verzoek van de delegaties stelde het voorzitterschap voor om de tot 6% gestegen bijdrage uit het Elfpo toe te passen op strategische GLB-plannen waarvoor het totale steunbedrag van de Unie voor plattelandsontwikkeling maximaal 1,5 miljard EUR bedraagt;
- Het Roemeense voorzitterschap heeft zich ook gebogen over de mededingingsbepalingen, met name over het herschrijven van artikel 131 (staatssteun) en artikel 133 (nationale fiscale maatregelen).

III. HORIZONTALE VERORDENING: STAND VAN ZAKEN

10. Op basis van de tekst die het Oostenrijkse voorzitterschap over het voorstel heeft opgesteld (doc. 15046/18), heeft de Groep agrofinanciële vraagstukken (Agrifin) het voorstel voor de nieuwe horizontale verordening verder besproken en zich gebogen over nieuwe tekstvoorstellen van het Roemeense voorzitterschap. Sommigen daarvan, bijvoorbeeld met betrekking tot de landbouwreserve en de financiële discipline, waren al in het SCL en in de Raad besproken. Om aan te tonen hoe het standpunt van de Raad over het voorstel gestalte krijgt en evolueert, heeft het voorzitterschap op 7 juni de laatste versie van de geconsolideerde tekst van het voorstel bekendgemaakt. Daarin staan alle tekstvoorstellen die tot nu toe in de Raad en in zijn voorbereidende instanties zijn besproken (doc. 10135/19)¹.

---

¹ Er wordt op gewezen dat de Groep horizontale landbouwvraagstukken verantwoordelijk is voor het bespreken van de bepalingen van de horizontale verordening over het geïntegreerd beheers- en controlesysteem (GBCS) (artikelen 63-73) en die over het controlesysteem en sancties met betrekking tot de conditionaliteit (artikelen 84-87).

11. De lidstaten zijn over het algemeen van mening dat aanzienlijke vooruitgang is geboekt bij het afstemmen van de huidige horizontale verordening op de "financiering, het beheer en de monitoring" van een nieuw *prestatiegericht* GLB. De suggesties van het voorzitterschap hebben de tekst duidelijker gemaakt en sommige bepalingen van de horizontale verordening vereenvoudigd. Er blijven echter nog enkele problemen bestaan met betrekking tot het nieuwe uitvoeringsmodel en de onderlinge overeenstemming tussen de verordening strategische GLB-plannen en de horizontale verordening. Zo kan de wijziging in het beleid volgens sommige delegaties op korte termijn leiden tot extra administratieve lasten voor overheidsdiensten, rekening houdend met de extra en/of veranderende taken van de betrokken bestuursorganen (bv. betaalorganen, certificeringsinstanties). Hoewel de delegaties erkennen dat het nieuwe uitvoeringsmodel de relatie tussen de Commissie en de eindbegunstigden zou kunnen vereenvoudigen, kunnen zij moeilijk aangeven waar die vereenvoudiging opgaat voor de relatie tussen de overheidsdiensten en de begunstigden.
12. Naar aanleiding van de zorgen die de lidstaten in de Groep Agrifin hebben geuit, heeft het voorzitterschap verschillende suggesties gedaan ter herformulering van de tekst van de horizontale verordening, onder meer met betrekking tot: artikel 8, lid 2, om de onopgeloste kwestie van geregionaliseerde of federale lidstaten aan te pakken, en wat betreft de erkenning van nieuwe, extra betaalorganen; artikel 30, om uitdrukkelijk aan te geven dat de eerste betaling in het kader van financieringsinstrumenten een voorschot is in de zin van de laatste alinea van artikel 35; artikel 42, om de bevoegdheden van de Commissie uit te breiden opdat gedelegeerde handelingen ook voor sectorale interventietypes kunnen worden vastgesteld; en de aanpassing van de bepalingen inzake transparantie aan de huidige transparantievereisten die van toepassing zijn op het ELGF en het Elfpo zoals vastgesteld in de huidige horizontale verordening (doc. 1306/2013).
13. Er zijn verschillende andere wijzigingen van meer technische aard aangebracht om de tekst te verduidelijken en de samenhang met de verordening strategische GLB-plannen te waarborgen, onder meer in het GBCS-hoofdstuk en met betrekking tot het controle- en sanctiesysteem en de conditionaliteit.

14. In artikel 15 (financiële discipline) is op verzoek van een aanzienlijk aantal lidstaten een drempel van 2 000 EUR ingevoerd. De wijziging houdt rekening met het feit dat deze bepaling al ten uitvoer is gelegd. De systemen van de lidstaten functioneren dus al. Aangezien financiële discipline in de toekomst bovendien pas in laatste instantie zal worden ingezet, zoals verder benadrukt in de door het voorzitterschap ingevoegde voetnoot, zou de toepassing van het hele mechanisme niet mogen leiden tot extra administratieve lasten voor de lidstaten. Niettemin zijn er nog verdere besprekingen nodig over dit aspect, daar de standpunten van de lidstaten over deze kwestie nog steeds uiteenlopen.
15. Sommige bepalingen van de voorgestelde horizontale verordening zijn gewijzigd, maar moeten mogelijk worden herzien in afwachting van een akkoord over de verordening strategische GLB-plannen en over het MFK:
- het valt nog te bezien of de definitieve formulering van een aantal bepalingen in de horizontale verordening zal moeten worden aangepast aan de definitieve tekst van de voorgestelde verordening strategische GLB-plannen, onder meer wat betreft: verwijzing naar het jaarlijkse prestatieverslag in artikel 8; de artikelen 38 tot en met 40 inzake de opschorting van betalingen in het kader van de jaarlijkse goedkeuring, naar aanleiding van de meerjarige prestatie-monitoring of in verband met tekortkomingen in de governanceregelingen, en artikel 52 inzake de jaarlijkse prestatiegoedkeuring. Ook kan het nodig zijn de tekst van een aantal andere artikelen verder te verfijnen, zoals in de artikelen 74 tot en met 83 inzake de doorlichting van transacties.
  - In afwachting van verdere vooruitgang met het MFK zijn in het voorstel bepalingen met gevolgen voor de begroting buiten beschouwing gelaten. Tot deze bepalingen, die in de tekst van doc. 9513/19 tussen vierkante haakjes staan, behoren: artikel 14 over (het bedrag van) de landbouwreserve en de overdracht van de huidige crisisreserve; artikel 15 over de terugbetaling van financiële discipline aan begunstigden; artikel 29 over de bedragen van initiële voorfinanciering; en artikel 32 over de datum van de automatische vrijmaking en de voorgestelde N+2-regel.

IV. GMO-VERORDENING: STAND VAN ZAKEN

16. Het Roemeense voorzitterschap heeft de werkzaamheden van het Oostenrijkse voorzitterschap voortgezet en een aantal vragen verduidelijkt die als open waren aangemerkt en verder moesten worden besproken. Daartoe vond tijdens de Raad Landbouw en Visserij in januari een oriënterend debat plaats, waarin de ministers hun standpunten uiteenzetten over het voorstel van de Commissie om de indeling toe te staan van bepaalde wijndruivenrassen, met inbegrip van zes verboden rassen en de rassen die behoren tot de soort *Vitis labrusca*. Tijdens daaropvolgende vergaderingen van het SCL in februari en maart werden nog andere kwesties besproken in verband met de wijnsector, zoals vergunningen voor aanplant, een nieuw voorstel voor de etikettering van wijnbouwproducten, alcoholvrije wijnen en wijnen met verlaagd alcoholgehalte en geografische aanduidingen, waardoor het Roemeense voorzitterschap op 12 maart 2019 herziene tekstsuggesties voor de voorgestelde GMO-verordening kon doen (doc. 7451/19).
17. Naar aanleiding van de opmerkingen van de delegaties die tijdens de bilaterale vergaderingen in de week van 20 mei 2019 werden ontvangen, heeft het Roemeense voorzitterschap de tekst opnieuw herzien met het oog op de zitting van de Raad Landbouw en Visserij op 18 juni 2019 (doc. 7451/1/19 REV 1 + COR 1). De door het voorzitterschap voorgestelde wijzigingen zijn met name bedoeld om:
- een evenwicht te verkrijgen met betrekking tot wijndruivenrassen, door het bestaande verbod op zes specifieke hybride rassen en de soort *Vitis labrusca* te handhaven, maar het gebruik van hybride rassen toe te staan in wijnen met een beschermde oorsprongsbenaming;
  - de regels inzake controles op de etikettering van wijnen te verduidelijken om een evenredige aanpak te garanderen;
  - het gebruik van de termen "alcoholvrij" en "met verlaagd alcoholgehalte" op de etiketten van dergelijke wijnproducten te verplichten;
  - de voorschriften inzake vergunningen voor nieuwe aanplant te wijzigen en de periode voor de omzetting van aanplantrechten in vergunningen te verlengen;

- te voorzien in een overgangperiode voor de verplichte vermelding van de voedingswaarde en de ingrediënten op het etiket van wijn;
- de huidige bepaling inzake de invoer van hennep te handhaven;
- de marktvoorschriften voor wijn uit te breiden tot de sector olijfolie;
- de nationale steun in Finland tot 2027 te verlengen.

18. Alle bepalingen met gevolgen voor de begroting en horizontale bepalingen zijn buiten beschouwing gelaten in afwachting van verdere vooruitgang met het MFK. Deze bepalingen, die in de tekst tussen vierkante haakjes staan, betreffen: 1) begrotingskredieten voor het verstrekken van fruit en groenten en van melk en melkproducten in onderwijsinstellingen (schoolregeling), 2) begrotingstoewijzingen krachtens Verordening (EU) nr. 228/2013 inzake de ultraperifere gebieden, en 3) begrotingstoewijzingen krachtens Verordening (EU) nr. 229/2013 inzake de kleinere eilanden in de Egeïsche Zee. Ook de punten in verband met de brexit zijn aangemerkt en in de tekst tussen accolades geplaatst: wijziging van artikel 149 van Verordening (EG) nr. 1308/2013 en de bijbehorende overweging 23a.